

NORRLANDSOPERANS SYMFONIORKESTER

MOZARTSKA KONTRASTER

9.11 UMEA

10.11 SUNDSVALL

11.11 ÖSTERSUND

Dirigent: Elim Chan
Solist: Karin Eriksson

PROGRAM

Anna Clyne

Within her arms [14']

Wolfgang Amadeus Mozart

Violinkonsert nr 3 [24']

Allegro
Adagio
Rondeau. Allegro

PAUS

Wolfgang Amadeus Mozart

Symfoni nr 40 [35']

Allegro molto
Andante
Menuetto e trio: Allegretto
Finale: Allegro assai

Elim Chan, dirigent

NorrlandsOperans Symfoniorkesters nyutbildade chefsdirigent Elim Chan utbildades vid Smith College i Massachusetts och University of Michigan och arbetar med orkestrar över hela världen. 2014 vann hon – som första kvinna någonsin – Donatella Flick Conducting Competition, en tävling arrangerad av London Symphony Orchestra. Framgången ledde till att hon säsongen 2015–16 blev biträdande dirigent för orkestern. Från och med nästa år blir Chan 1:a gästdirigent vid The Royal Scottish National Orchestra. Förordnandet här i Umeå sträcker sig över tre år.

Karin Eriksson, violin

Karin Eriksson utbildades på Musikhögskolan i Göteborg, Edsbergs Musikhögskola, Mozarteum i Salzburg och Hochschule für Musik "Hanns Eisler" i Berlin. Hon har varit verksam som konsertmästare och stämledare i en rad orkestrar i Sverige, bland andra Svenska Kammarorkestern, Norrköpings Symfoniorkester och Sveriges Radios Symfoniorkester. Sedan 2008 är hon 1:a konsertmästare i NorrlandsOperans Symfoniorkester. Ikväll är hon solist i Mozarts tredje violinkonsert.

Minnet, livet och döden hos Anna Clyne

"Ögat gråter för att det hela tiden förlorar något." Så skriver författaren Josefine Klougart om den förlust som i och med tidens framfart oundvikligen drabbar oss hela tiden. Att nuet ständigt försvinner är outhärdligt. Samtidigt är det pågående livet – allt ögat ser, örat hör – förlustens förutsättning. Måhända gör vetenskapen om döden också att nuet blir betydelsefullt. Om något av detta handlar stycket *Within her arms*. Tonsättaren Anna Clyne, född 1980 i London, var bara 29 år när hon förlorade sin mamma. *Within her arms* var ett sätt för henne att bearbeta sorgen och tolka kärleken i toner. Musiken genomsyras av längtan och vemod. Liksom av kraft. Glimtvis växlar de mörkaste klanger till förtröstan – minnena av vad som varit kan den sörjande aldrig berövas.

Anna Clyne skriver akustisk och elektroakustisk musik och samarbetar ofta med koreografer, bildkonstnärer, författare och filmskapare. Hennes kompositioner spelas världen över. År 2015 blev hon nominerad till en Grammis i kategorin bästa nutida klassiska komposition för den dubbla violinkonserten *Prince of Clouds*. Säsongen 2017–18 är hon hustronsättare hos Opera America, New York, där hennes opera *Eva* får urpremiär i vår. Clyne utbildades vid Edinburgh University och Manhattan School of Music. Själv är hon verksam som lärare för unga kompositörer i ett utbildningsprojekt initierat av New York Philharmonic och Chicago Philharmonic Orchestra. Hon är också involverad i ett projekt som handlar om hur musik kan fungera som hjälp för minnet för personer med Alzheimers sjukdom.

Within her arms skrev Clyne på uppdrag av dirigenten Esa-Pekka Salonen. Stycket uruppfördes år 2009 med femton stråkmusiker ur Los Angeles Philharmonic.

Ljus möter mörker även hos Mozart

I ekot av Clyne fortsätter stråkarna stå i fokus. Underbarnet Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791) var ännu inte fyllda tjugo när han komponerade sin tredje violinkonsert 1775. Vid den tiden var han konsertmästare hos ärkebiskopen i Salzburg, och mellan april och december skrev han inte mindre än fem konserter för violin. *Violinkonsert nr 3* visar på Mozarts mästerliga förmåga att trots sin unga ålder skildra mänskligt känsloliv i toner. I kontrast till Clynes vemodiga mollklanger är violinkonserten, komponerad i G-dur, optimistisk och hoppfull. Livet välkomnar människan, världen är fylld av möjligheter.

Bland Mozarts symfonier är de flesta komponerade i durtonarter. Symfoni nr 40 i g-moll är ett undantag som tillsammans med den 25:e är hans enda skriven i moll. Vid tiden för styckets tillkomst hade tretton år gått sedan violinkonserten. Året var 1788. I Europa inspirerades tonsättare, författare och konstnärer av den tyska rörelsen Sturm und Drang. Anhängarna ville göra konst av sanningen om människans själsliv. Målningar från tiden föreställer ofta dramatiska naturlandskap. Poesin gestaltar ilande smärta och vild förtvivlan. Det sägs att ungdomar som läste Goethes roman *Den unge Werthers lidanden* tog intryck av huvudpersonen och begick självmord i kärlekssorg.

För Mozarts räkning var det ett svårt år. På våren dog hans nyfödda dotter Theresia. Han hade ont om pengar och var säkerligen besviken över Wiens ljumma mottagande av hans opera *Don Giovanni*. När sommaren kom stängde han in sig på kammaren. På nio veckor komponerade han sina tre sista symfonier. *Symfoni nr 40* är den näst sista och har blivit känd som Mozarts mest melankoliska. Ett häpnadsväckande faktum är att Mozart inte verkar ha haft någon beställning på stycket. Kanske är det en bidragande orsak till att tonerna känns så fria. Musiken pendlar mellan mörker och passion, pådrivande kraft och saktmodig eftertanke. Muntrare inslag framträder först i andra satsens menuett. På det sättet låter Mozart aldrig mörkret härska enväldigt. Melodierna bygger på genomgående korta motiv. Till lyssnarens förtret, kan det kännas som, när den ljuvigaste melodislinga får det att skälva i sinnet och sedan bara försvinner. Men slutet på en fras bereder också plats för att nya kombinationer av toner ska möta lyssnaren. Så fortlöper musiken, och livet.

Hedvig Ljungar

NORRLANDSOPERANS SYMFONIORKESTER

Violin 1

Alexander Kagan
Hyojung Park
Fredrik Syberg
Ola Lindgård
Torbjörn Näsborn
Mikhail Zatin
Per-Erik Andersson

Violin 2

Pontus Björk
Matias Malmqvist
Nicole Ladenthin
Kersti Wilhelmsson
Victor Mobäck
Håkan Svedell

Viola

Susanja Nielsen
Pär Lindqvist
Sophie Bretschneider
Jaan Ader
Åsa Hjelm

Cello

Björn Risberg
Karin Bjurman
Kerstin Isaksson
Kristina Tereschatov

Kontrabas

Charlotte Petersson
Josefin Landmér
Eric Nilsson

Flöjt

Kenny Larsen
Pepita del Rio

Oboe

Yui Ito
Johannes Ögren

Klarinett

Bengt Sandström
Jonas Olsson Hakelind

Fagott

Annika Wallin
Maria Hellström

Valthorn

Orvar Johansson
Yerang Ko

PÅ TURNÉ!

Konserten går på turné tack vare nätverket Musik i Norr – ett samarbete mellan de regionala musikinstitutionerna i Norrbotten, Västerbotten, Väster-norrland och Jämtland.

HUVUDSPONSORER

VK
HALLELUJA

arkitektkopia

NO!

VI SES PÅ OPERAN. NORRLANDSOPERAN.SE